

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 28 juni 2022)

Nummer
3867

Onderwerp
Zienswijze Raad voor Dieraangelegenheden 'Doden van dieren aan het licht Verschuivende visies, veranderende discussie'

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

1. *Bent u bekend met de zienswijze van de Raad voor Dieraangelegenheden 'Doden van Dieren aan het licht'?¹*

Antwoord
Ja.

2. *Deelt u de conclusie van de RDA in de 'Staat van het Dier' (2019) dat de houding van mensen ten opzichte van dieren is veranderd. Nederlanders hebben nu meer respect voor dieren en inbreuken op dierenwelzijn worden minder geaccepteerd? Zo nee, kunt u goed onderbouwd aangeven waarom niet?*

Antwoord
Het is ons bekend dat diverse groeperingen, organisaties en individuen in onze samenleving verschillende houdingen aannemen ten opzichte van dieren en dat dit aan verandering onderhevig is.

3. *Deelt u de constatering van de RDA dat de realiteit genuanceerd is en dat het doden van ongewenste dieren vraagt om een zorgvuldig gesprek en een goede afweging en dat hierbij meer naar het (individuele) dier moet worden gekeken en minder naar de bijdrage van het dier aan het systeem? Zo nee, kunt u goed onderbouwd aangeven waarom niet?*

Antwoord
Het verlenen van toestemming voor het doden van in het wild levende dieren is nooit een vanzelfsprekendheid en wordt altijd gebaseerd op een grondige onderbouwing en afweging van belangen. Het wettelijk kader daarbij is de Wet natuurbescherming. Deze wet heeft o.a. als doel het behouden van een goede staat van instandhouding van populaties dieren en gaat slechts beperkt over het individuele dier. De zienswijze geeft dat ook aan: "Wat het bij dieren in de natuur vaak ingewikkeld maakt, is dat het

¹ <https://www.rda.nl/binaries/raad-voordierenaangelegenheden/documenten/publicaties/2022/05/11/zienswijze-doden-van-dieren/RDA.2022.043+RDA+zienswijze+Doden+van+dieren+aan+het+licht.pdf>

uitgangspunt van individueel dierenwelzijn op gespannen voet kan staan met de bescherming op soort- en populatieniveau – welzijn van populaties. Daarnaast kan het welzijn van soorten elkaar bijten – vergelijk het welzijn van de vos met het welzijn van de grutto”. De zienswijze van de RDA is in zijn geheel dan ook niet goed toe te passen in de praktijk van het faunabeleid, waarin juist gekeken moet worden naar populaties van soorten.

4. *In de zienswijze staat: ‘De vanzelfsprekendheid van doden staat ter discussie. Het doden wordt als handeling gezien die vraagt om meer aandacht en meer discussie over zowel de uitvoering van de handeling, als over systemen en praktijken die tot het doden van dieren leiden.’ Deelt u deze mening en zo ja kunt u aangeven welke activiteiten u hiervoor verricht? Zo nee, kunt u onderbouwd aangeven waarom niet?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 3, 6 en 7

5. *In de zienswijze staat: ‘Het ongemak bij doden kan belemmerend werken voor het gesprek erover. Dit ongemak moet ontwikkelingen op het terrein van preventie, zorgvuldige afweging en verantwoorde uitvoering niet in de weg staan. Hiervoor is een breder debat over dit thema noodzakelijk.’ Bent u bereid om het debat over dit thema in de samenleving op te starten? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Het opstarten van een debat over het doden van dieren zien wij niet als een taak voor de provincie. De provincie heeft vanuit de Wet natuurbescherming een taak als het gaat om het in het wildlevende populaties (inheemse) dieren. De zienswijze is breder en gaat ook in op recreatie-, proef- en productiedieren waarin de provincie geen rol of taak heeft. Daarnaast is naar onzes inziens met de zienswijze van de Raad voor Dieraangelegenheden het debat in de samenleving reeds opgestart.

6. *In de zienswijze staat: ‘Streef naar preventie: minder doden De veranderende positie van het dier in de samenleving en het ongemak bij het doden van dieren vragen om het verminderen of het voorkomen van het doden door preventie. Dat kan door het wegnemen van de noodzaak voor het doden of door alternatieve oplossingen te ontwikkelen (vooral voor dieren die overlast geven of ongewenst zijn).’ Kunt u aangeven of, en zo ja op welke wijze het college inzet op minder doden van dieren in de vorm van vrijstelling en ontheffingverlening op basis van de Wet natuurbescherming en meer preventie?*
7. *In de zienswijze staat: ‘Denk vanuit dierenwelzijn Het is nodig en mogelijk om minder vanuit het systeem te denken en meer vanuit het (individuele) dier. Het doden van dieren maakt vaak onderdeel uit van een bepaald systeem dat dieren als ongewenst, bedreigend, minder aibaar of minder beschermwaardig ziet. Dat kan het verminderen van doden en het borgen van dierenwelzijn in de weg staan. Dierenwelzijn is de kwaliteit van leven zoals deze door het dier zelf wordt ervaren.’ Een dier ervaart een positieve staat van welzijn als het de vrijheid heeft om normale, soorteigen gedragspatronen uit te voeren en het in staat is om adequaat te reageren op de uitdagingen die de heersende omstandigheden bieden.’ Op welke wijze denkt het college bij de uitvoering van zijn taken vanuit dierenwelzijn (volgens de gegeven definitie)?*

Antwoord op vraag 6 en 7

Wettelijk kan het doden van in het wild levende dierslechts worden toegestaan indien er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Bij de uitvoering van faunabeheer is aandacht voor het dierenwelzijn op de lange en korte termijn. Dat betekent dat in eerste instantie gekeken wordt naar

diervriendelijke, niet-dodelijke maatregelen om conflicten in de vorm van schade, overlast of veiligheidsrisico's te voorkomen. Zie ook het antwoord op vraag 3.

8. *In de zienswijze staat: 'Zorg voor een verantwoorde uitvoering
In elke situatie is het belangrijk dat het doden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid wordt uitgevoerd door vakbekwame mensen. Bij de keuze van een methode van doden moet een zo klein mogelijke negatieve invloed op de betrokken dieren en mensen leidend zijn. Hierbij dient regelgeving onderzocht te worden op conflicten die dierenwelzijnsverbeteringen belemmeren.' Bij afschot duurt het vaak langer dan nodig voordat dieren gedood zijn en lijden de dieren daardoor onnodig. Wat doet het college eraan om onnodig lijden te voorkomen en dat dit met de grootst mogelijke zorgvuldigheid wordt uitgevoerd, omdat nu nog te vaak voorkomt dat er sprake is van onnodig lijden (zie de filmpjes over de doding van dieren in Zuid-Holland door jagers van de WBE's)?*

Antwoord

Wij maken het mogelijk om middelen en methoden te gebruiken om onnodig lijden zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken. Het gebruik van lokmiddelen zorgt bijvoorbeeld voor een kortere schootsafstand waarop een goed gericht dodelijk schot kan worden afgegeven. Daarnaast voldoen de uitvoerders uiteraard aan de bij de Wet natuurbescherming gestelde eisen qua opleiding en certificering. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voert geregeld controles uit op de uitvoering van het faunabeheer. Indien zij een overtreding constateren op grond van de Wet dan kunnen zij hier bestuurlijk of strafrechtelijk op handhaven. Overigens blijkt uit de filmbeelden niet duidelijk wat er precies gebeurt en wat de context is van wat er op de beelden te zien is.

9. *Een aanbeveling van de RDA is: professionaliseer de landelijke registratie van alle dieren die overlast geven en houd deze op orde om te kunnen bepalen hoe groot de overlast is. De RDA ziet dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de rijksoverheid, provincies en gemeenten.' Op welke wijze wil het college hieraan een bijdrage leveren?*

Antwoord

Voor het uitvoeren van de wettelijke taken die de provincie heeft ten aanzien van overlast gevende soorten voldoet de huidige wijze van registreren. De door BIJ12 aangeleverde informatie geeft een voldoende beeld van de schade aan gewassen. Voor specifieke andere vormen van overlast worden aanvullende afspraken gemaakt met bijvoorbeeld gemeenten en waterschappen. Wij achten een landelijke registratie van overlast door dieren niet noodzakelijk voor het kunnen uitvoeren van onze wettelijke taken. Bovendien zijn wij van mening dat een volledige landelijke registratie van alle vormen van overlast nauwelijks haalbaar is en een zeer forse administratieve last met zich mee zou brengen.

10. *Een andere aanbeveling is: stem het beleid in verschillende gemeenten en provincies beter af, ter voorkoming van een ongelijke behandeling van dieren die overlast geven en onduidelijkheid over de aanpak. Op welke wijze wil het college invulling geven aan deze aanbeveling?*

Antwoord

Er vindt reeds afstemming plaats in IPO-verband als het gaat over het beleid over soortenbescherming en faunabeheer. Daarnaast hebben de provincies uiteraard een eigen afweging te maken over het inzetten van hun wettelijke bevoegdheden. Dat laatste geldt ook voor het beleid dat gemeenten voeren.

² <https://www.animalrights.nl/ban-de-jacht/onderzoek-naar-de-jacht>

11. *In de zienswijze staat: 'Neem een zorgvuldige afweging als basis. De erkenning van de intrinsieke waarde van dieren maakt dat doden nooit vanzelfsprekend wordt. Elke situatie vraagt om een zorgvuldige afweging, die expliciet maakt welke belangen worden meegenomen en hoe het welzijn van dieren wordt meegewogen. Een afwegingskader kan hierbij helderheid scheppen. Een afwegingskader helpt bij het maken van afwegingen door verschillende onderdelen van de afweging inzichtelijk te maken, alternatieven te benoemen en overwegingen expliciet te maken. Dit bereidt voor op en draagt bij aan de kwaliteit van beslissingen, maar leidt niet noodzakelijk tot een beslissing.' Is het college bereid om het afwegingskader dat in Bijlage 2 van de zienswijze staat vermeld te gaan hanteren bij de afweging om wel of niet dieren te doden en dit gemotiveerd aan PS aan te geven bij een ontheffingverlening? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Een dergelijk afwegingskader is al verankerd in de Wet natuurbescherming en wordt toegepast in de huidige praktijk van faunabeheerplannen en ontheffingen. Zie ook het antwoord op vraag 6 en 7.

12. *In het afwegingskader staat onder punt 7 dat nadat de gekozen methode is toegepast de effectiviteit daarvan moet worden gemonitord ofwel dat moet worden onderzocht op de toegepaste methode effectief is. Dat geldt zowel voor dodelijke als niet-dodelijke methoden. Is het college bereid ook invulling te geven aan deze stap in het afwegingskader. Zo ja, op welke wijze en zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De effectiviteit van zowel dodelijke als niet-dodelijke methoden wordt afgewogen in de faunabeheerplannen van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland en in de onderbouwing van ontheffingen. Ook stimuleren wij als twaalf provincies actief onderzoek naar (nieuwe) diervriendelijke of efficiënte middelen om schade en risico's te voorkomen van in het wild levende diersoorten.

13. *Zijn er nog aanvullende afwegingen, die het college wil gaan toepassen?*

Antwoord

De zienswijze van de RDA wijst op het belang van een zorgvuldige onderbouwing van het doden van dieren. Van dat belang zijn wij ons zeker bewust en in de dagelijkse praktijk wordt daar, aan de hand van het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming, invulling aan gegeven. De zienswijze van de RDA leidt niet tot het veranderen van deze werkwijze.

Den Haag, 30 augustus 2022

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit